

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/191/2025
Identifikačné číslo spisu:	6122462135
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6122462135.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovenská konsolidačná, a.s., Bratislava, Cintorínska 21, IČO: 35 776 005, proti žalovanej B. H., narodenej XX. N. XXXX, W., K. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Gürtlerom, Poprad, Kollárova 1122/15, o zaplatenie 1 380 €, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 18Csp/3/2023, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 31. mája 2024 sp. zn. 18CoCsp/35/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 3. mája 2023 č. k. 18Csp/3/2023-151 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 1 380 € ako náhradu nákladov za poskytnutú konzulárnu ochranu vo forme repatriácie a žalobkyni nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku sa súd prvej inštancie najprv zaoberal vecnou legitímáciou žalobkyne a dospel k záveru, že žalobkyňa na základe zmluvy o vymáhaní pohľadávok štátu uzavretej s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky z 2. júna 2022 a jej Dodatku č. 1 z 21. júla 2022 konsoliduje pohľadávky štátu vo vlastnom mene a na vlastný účet. Ďalej skúmal, či žalovaná bola v predmetnom právnom vzťahu spotrebiteľkou. Keďže Slovenská republika pri poskytovaní konzulárnej ochrany svojim štátnym občanom nevystupovala ako osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, dospel k záveru, že žalovaná nemá postavenie spotrebiteľky. V ďalšom sa zaoberal námietkami žalovanej, že konala v tiesni, neslobodne a že posudzovaný právny úkon je neplatný pre rozpor s dobrými mravmi a nepovažoval ich za dôvodné.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalovanej vznikol voči štátu záväzok uhradiť 1 380 € (3 x 460 €) na základe podpísaného Prísľubu vo forme záväzku pri poskytnutí repatriácie, keďže s dvomi maloletými synmi využila repatričný let. O nároku na náhradu trov konania

rozhodol súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a úspešnej žalobkyni nárok na ich náhradu nepriznal, pretože jej žiadne trovy konania nevznikli.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej tiež len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením z 31. mája 2024 sp. zn. 18CoCsp/35/2023 na odvolanie žalovanej rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie neposudzoval nárok na úhradu nákladov na repatriáciu žalovanej a jej synov podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Aj keď žalobkyňa v konaní nárok riadne preukázala a odvolací súd súhlasil so záverom súdu prvej inštancie o jeho zákonnosti, dôvodnosti a správnosti, podľa jeho názoru nebolo možné opomenúť ďalšie špecifické okolnosti veci. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 9C/2/2023-112 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8Co/65/2023-182, v ktorých súdy v obdobnej veci o nároku na úhradu nákladov na repatriáciu na základe Prísľubu vo forme záväzku pri poskytnutí konzulárnej ochrany za let z C., X. E. do A. 31. marca 2020 (totožný let ako v prejednávannej veci) vychádzali z toho, že nárok je v rozpore s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 3 ods. 1 OZ. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej tiež „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP a navrhla napádané uznesenie zrušiť.

7. Dovolateľka namietala, že v dôsledku nesprávneho procesného postupu spočívajúceho v nedostatočnom odôvodnení rozsudku (?) odvolacieho súdu došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Namietala aj právny záver odvolacieho súdu, pri ktorom vychádzal z vyššie označených rozsudkov Okresného súdu Prievidza a Krajského súdu v Trenčíne, v ktorých súdy zohľadnili kategóriu dobrých mravov podľa ustanovenia § 3 ods. 1 OZ v obdobnej veci, hoci proti nim bolo podané dovolanie, o ktorom ešte nebolo rozhodnuté. K aplikácii ustanovenia § 3 ods. 1 OZ zdôraznila, že v danom prípade nemožno tvrdiť, že jej cieľom pri uplatnení nároku na úhradu nákladov na repatriáciu podľa ustanovenia § 14h ods. 15 zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 151/2010 Z. z.“) bolo poškodenie žalovanej a tiež to, že odvolací a ani súd prvej inštancie neprihliadli na správanie žalovanej a konkrétne okolnosti - dĺžku pobytu žalovanej v zahraničí. Žalovaná mohla, a podľa názoru dovolateľky aj mala pri vycestovaní do zahraničia využiť na nepredvídateľné okolnosti bežne dostupné služby poisťovateľov; pokiaľ by žalovaná nepožiadala o repatriáciu, musela by tak isto vynaložiť náklady na letenky späť na Slovensko. Ustanovenie § 14g ods. 1 zákona č. 151/2010 Z. z., podľa ktorého konzulárna ochrana je súbor opatrení, úkonov a konaní, ktorými diplomatická misia a konzulárny úrad zabezpečujú podporu, pomoc a ochranu v núdzi a v krízovej situácii, v spojení s ustanovením § 3 ods. 1 OZ stanovujúcim, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi, v intenciách záverov súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu, by bolo možné vykladať tak, že každá repatriácia v zmysle uvedených zákonných ustanovení, ktorá by bola vykonaná s úhradou, by bola považovaná za rozpornú s dobrými mravmi. Tým by bol popretý zákonný nárok poskytovateľa konzulárnej ochrany na úhradu nákladov na repatriáciu repatriantom, ktorý o poskytnutie konzulárnej ochrany požiadal.

8. Žalovaná navrhla dovolanie odmietnuť, resp. zamietnuť a priznať jej trovy konania.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§

35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) naň oprávnená osoba, t. j. strana, ktorej z formálneho hľadiska zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie vyznievajúceho v jej prospech bolo na neprospech, spĺňajúca tiež podmienku podľa ustanovenia § 429 ods. 2 písm. b) CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

10. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Žalobkyňa vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP a podľa obsahu dovolania aj z § 420 písm. f) CSP.

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podľa § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

15. Dovolací súd v danej veci prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

16. V CSP sú podmienky prípustnosti dovolania upravené tak, že v ustanoveniach §§ 420 až 423 je upravený prípustný predmet, v § 427 lehota na podanie dovolania, v § 428 náležitosti dovolania a v ustanoveniach §§ 424 až 426 osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

17. V danej veci dovolaním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP), oprávnená osoba napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie.

18. Pokiaľ je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovení § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

19. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, je podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP bez

významu, či rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom riešení právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

20. K situácii druhovo totožnej s tou v tentoraz prejednávanej veci, že dovolanie smeruje proti zrušujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bola vec vrátená na ďalšie konanie súdu prvej inštancie, občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu prijalo stanovisko publikované pod R 19/2017, ktorého právna veta znie: „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku.“ V danej veci nejde teda o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej a ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, preto prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 CSP nemožno vyvodiť. Taktiež tu nejde ani o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie alebo toto zmenil, preto nemožno vyvodiť prípustnosť dovolania ani z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

21. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 CSP a ani podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP prípustné, dovolací súd ho odmietol podľa § 447 písm. c) CSP bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

22. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.